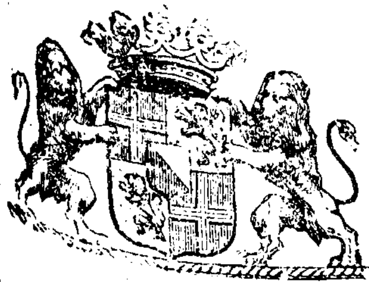
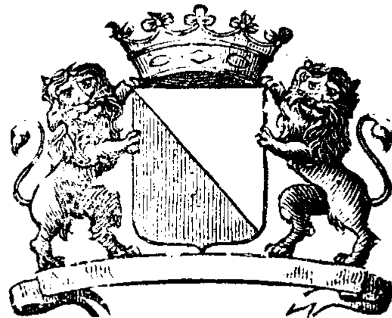
A. 1858. N°. 251.

ZATURDAG — 23 OKTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat vergadering van den Raad zal gehouden worden Dingsdag den 26. October 1858, des namiddags ten 1 ure.

Utrecht, 23 Oct. 1858. De Burgemeester voornoemd, N. P. J. KIEN.

KENNISGEVING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis van het algemeen, dat de Heer Mr. *C. G. de Balbian van Doorn*, benoemd tot lid van den gemeenteraad, op heden in de vergadering van dien raad, na het afleggen van den eed, voorgeschreven bij art. 83 der Grondwet en dien voorgeschreven bij art. 39 der gemeentewet, heeft zitting genomen.

Utrecht, den 21. Oct. 1858. De Burgemeester voornoemd W. R. BOER, Weth.

UTRECHT 23 Oktober.

De zaak tusschen Frankrijk en Portugal ware reeds als afgehandeld te beschouwen, als het berigt van het uitzeilen van het Engelsch eskader niet werd bevestigd, ook door den *Morning Herald*. Dat ministerieel blad zegt echter alleen, dat het eskader welligt Lissabon zal aandoen, en zijne verschijning in de Portugeesche wateren zou dus niet zoozeer eene politieke strekking hebben, althans niet in direkten zin. Maar de aankondiging van die verschijning heeft den ongerusten de vrees ingeboezemd, dat ook Frankrijk zijne vloot wel toevallig naar de Portugesche zee kon doen stevenen, en dat van zulk een tegenover elkâar liggen van de magtigste vloten ligt grooter onheil kon geboren worden. Wenschelijk ware zeker die ontmoeting van beide eskaders in de gegeven omstandigheden niet; maar vooreerst is ze nog geenszins waarschijnlijk, en ook dan nog, wanneer ze plaats greep, men mag er gerust op wezen, de vloten zouden niet anders dan vriendschapsbetuigingen wisselen. Dat er echter altijd pessimisten zijn, al ware het slechts, om wat beweging in de gemoederen en daardoor zoo mogelijk in de fondsen te brengen, is overbekend. Men behoeft daaraan niet te veel te hechten.

Er is sprake van, dat de Fransche regering de aanvallen zou willen onderdrukken, waaraan de groote nijverheids- of finantiële ondernemingen dezer dage ten doel staan. Men zou zulk eene inmenging van het bestuur minder gelukkig mogen noemen. De laatste tijd heeft te veel voorbeelden gegeven van de schandelijke misbruiken, waaraan dergelijke groote ondernemingen zich hebben schuldig gemaakt, dan dat het ondienstig ware, dat de pers naauwlettend op die spekulatiën in 't groot toezie. Waar goede en genoegzame waarborgen opleverende ondernemingen in een verkeerd licht mogten worden gesteld, daar zal de waarheid, die bij den regter steun kan vinden, spoedig genoeg zich doen kennen.

Uit Servië en Bosnië zijn weder berigten van onrustigen aard; in eerstgenoemd gewest is het ministerie afgetreden, in laatstgenoemd blijft de burgerkrijg woeden.

Koning *Otto* is op zijne reis naar Athene op Korfu met groote geestdriit ontvangen; dit moet den Britschen goeverneur uitermate geërgerd hebben.

De strijd over de zaak van *Mortara* duurt voort; de *Constit.* noemt thans den heer *Veuillot* den *Mazzini der kerk*. De ultramontaansche voorvechter zal met dien bijnaam weinig gediend wezen. — Jammerlijk noemen wij het, dat, naar onder Berlijn zal blijken, ook uit Zweden weder berigt komt van vervolging van een tot het Roomsch geloof overgegaan persoon. De onverdraagzaamheid veroordeelen wij, waar die zich vertoont, en het voortbestaan van de Zweedsche verdrukkingswetten in zake de godsdienst achten wij eene schande voor het vrije Protestantisme, even groot als de kinderroof, dien de wet in Rome billijkt.

Omtrent den loop van het instellen van 't regentschap verwijzen wij naar Berlijn. Eenig belangrijk incident levert die zaak thans niet op.

De Eng. pers betuigt weder hare vrees voor eene vestiging van de Ver. Staten op Haïti, waar deze van keizer *Soulouque* een station zouden koopen, om er een Sebastopol in de Antilles te vestigen. De jaloersche oogen van Engeland zien allerwaarschijnlijkst hier vooreerst nog verkeerd en voorbarig.

Sedert eenigen tijd wordt in België gezegd, dat bij het ministerie een plan in ernstige overweging is, om te geraken tot geheele opheffing der stedelijke akzijnsen of verbruiks-belastingen, een doel, welks bereiking reeds sedert geruimen tijd gewenscht, maar door velen onder de vrome wenschen gerekend werd. Dat berigt schijnt niet ongegrond te zijn; naar gemeld wordt, is het liberale ministerie voornemens in die zaak de hand ijverig aan het werk te slaan. „Men verzekert ons — zegt de Brusselsche *Emancipation*, een oppositieblad — dat bij het departement van finantiën en bij dat van binnenlandsche zaken met ernst aan een plan tot afschaffing der stedelijke akzijnsen wordt gearbeid. Wij voor ons zullen die dikwerf toegezegde en telkens vertraagde verandering, waardoor veel kwaad zal worden goedgemaakt, met alle kracht ondersteunen. Het is een van de hervormingen, waarop wij sedert lang aandringen in het belang van de algemeene welvaart en bedrijvigheid, en geenszins met het bekrompene doel om onze partij populair te maken."

Per telegraaf berigt men ons, dat de *Morning Post* meldt, dat de kanaalvloot werkelijk bevel heeft ontvangen van Plymouth naar Lissabon te stevenen. — De *Times* weerlegt de geruchten omtrent eene aanstaande Russiesche leening.

In betrekking tot eerstgenoemd berigt, verwijzen wij naar 't begin van ons overzigt hierboven.

:— De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal, naar men verneemt, Dingsdag den 9. November, hare werkzaamheden hervatten.

— Men verneemt, dat dr. *Steyn Parvé*, voormalig professor aan het athenaeum te Maastricht, thans kommies aan het ministerie van binnenl. zaken, bezig is met het ontwerpen van eene wet op het middelbaar en hooger onderwijs. *H.*

:— In de Troonrede werd aangekoudigd, dat in den loop der zitting wederom zou worden aangeboden een wets-ontwerp, houdende bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers. Thans verneemt men, dat dit wets-ontwerp in gereedheid is, en eerlang van Regeringswege aan de Staten-Generaal zal worden aangeboden.

§— Bij het onderzoek van hoofdstuk IV (Justitie en Staatsbegrooting) voor 1859, heeft er in al de afdeelingen eene voorloopige gedachtenwisseling plaats gehad omtrent het door de Regering aangenomen stelsel van gevangenisstraf. De groote meerderheid der leden heeft begrepen, dat het verkieslijk zou zijn dit onderwerp voor het oogenblik buiten beschouwing te laten. Het gold hier een der hoofdbestanddeelen van het strafregt, waaromtrent een bezadigd onderzoek en eene opzettelijke gedachtenwisseling met de Regering noodig is, vóór dat men tot het nemen van eene beslissing overga. De behandeling van dit onderwerp behoort verschoven te worden tot dat het onderzoek der strafwet aan de orde zal zijn. De organisatie der rijksveldwacht heeft op nieuw een punt van opzettelijke overweging uitgemaakt. Er waren zeer vele leden, die zich bepaald tegen eene regeling der rijkspolitie langs dezen weg verklaarden. Velerlei grieven werden tegen de bestaande inrigting der rijkspolitie aangevoerd. Vrij algemeen was men van oordeel, dat zij leidt tot verdringing van het gemeentelijk toezigt en alzoo de zelfstandigheid der gemeenten op dit punt bedreigt. Een ander gewigtig bezwaar tegen het bestaande, ligt in den verwarden toestand, die in den boezem der rijks-politie zelve heerscht.

In de derde plaats werd gewezen op de aanzienlijke sommen voor deze inrigting benoodigd. De voor deze afdeeling aangevraagde som bedraagt nu reeds *f* 346,555, en het laat zich niet voorzien, dat, dit bedrag ingewilligd zijnde, het daarbij blijven zal. Bij al deze bezwaren voegde zich de beduchtheid van velen voor de gevolgen dezer zich meer en meer openbarende zucht tot centralisering der politie. Op deze en andere gronden verklaarden zeer vele leden hunne goedkeuring aan dit onderdeel der begrooting niet te kunnen hechten. Op verschillende onderwerpen is de aandacht der Regering gevestigd: de wetten van Franschen oorsprong; het verleenen van handligting; regeling der bevoegdheid van vreemde verzekerings-maatschappijen om hier te lande te mogen handelen; en de behoefte aan eene nieuwe wet op de konsignatie.

Vrij algemeen is op nieuw aangedrongen op eene regeling van het openbaar ministerie bij de kantongeregten. Niet alleen toch blijven nog ten onregte de burgemeesters, aan wie bij de gemeentewet een gansch andere werkkring aangewezen is, ten platten lande met die waarneming belast, maar ook dáár waar politie-ambtenaren deze funktiën vervullen, laat zich het gemis van regeling gevoelen.

Met het oog op eene laatstelijk te Maastricht plaats gehad hebbende voltrekking der doodstraf hebben eenige leden met ernst aangedrongen, dat bij voorkomende gevallen de uitvoering van het vonnis zoo spoedig mogelijk volge op de veroordeeling, en zoodanig geschiede, dat aan den veroordeelde lange doodsangsten bespaard worden.

De meeste leden drukten de meening uit, dat de aanbouw van nieuwe gevangenissen moest uitgesteld blijven tot dat er eene beslissing omtrent het stelsel van gevangenisstraffen zal zijn genomen. Men vertrouwde, dat de regering, overeenstemmende met dezen wensch, er op bedacht zal zijn, om intusschen de uitgaven voor deze afdeeling zooveel mogelijk te beperken.

§— Bij de overweging in de afdeelingen der Kamer van Hoofdstuk IX *A* der begrooting voor 1859, zijn uit den aard der zaak twee hoofdpunten ter sprake gebragt, namelijk: 1°. het voor memorie uittrekken van de *f* 416,500 voor renten der schatkistbiljetten; en 2°. de vermindering der som, die ter voldoening aan de wet van 27 Sept. 1841 voor amortisatie van schuld voorkomt.

Verscheidene leden gaven te kennen, dat zij beide deze afwijkingen van de sedert verscheidene jaren gevolgde inrigting van Hoofdstuk IX ongaarne hadden gezien. Wel kon men zich die afwijkingen ligtelijk verklaren, daar de tegenwoordige Minister van Finantiën er prijs op heeft moeten stellen, stellingen, door hem als lid van de Kamer verkondigd, in toepassing te brengen, en tevens geneigd moest zijn tot het aangrijpen van elke gelegenheid, om het eindcijfer der tegenwoordige Staatsbegrooting zooveel mogelijk te verlagen. Door de vermindering van het eindcijfer der geraamde staatsuitgaven toch scheen de afschaffing van belasting, die de Regering voorstelt, te beter te worden geregtvaardigd. Maar, al ware de zaak verklaarbaar, zij verdiende naar het oordeel der bedoelde leden, daarom nog geen bijval, vooral niet, omdat het den schijn zou hebben van eene zonderbare veranderlijkheid van inzigten, met name van hen, die vroeger voor het uittrekken van de renten der schatkistbiljetten hebben geijverd, of voor het bepalen van de som voor verpligte amortisatie op een hooger bedrag hebben gestemd.

Wat nu het uittrekken zelf der renten van de schatkistbiljetten betreft, herinnerde men van deze zijde, dat het hier in aanmerking komende kapitaal van *f* 9,800,000 eene vroeger aangegane, voortdurend loopende vlottende schuld vertegenwoordigt. Zoo nu reeds jaren achtereen de renten dier schuld niet hebben behoeven te worden betaald, heeft men dit uitsluitend te danken aan de gelukkige omstandigheid, dat bij voortduring in 's Lands kas groote ruimte van geld heerschte. Maar was het zeker, dat dit altijd het geval zou zijn? en zoo niet, dan zou de minister van finantiën de eerste zijn, die de gevolgen der ongelegenheid ondervond, uit het niet beschikbaar stellen van de renten dier schatkistbiljetten geboren. Daarom waren er tegenstanders van de voorgestelde verandering.

Tegenover dit gevoelen stond dat van verscheidene leden, die het toejuichten, dat de renten der schatkistbiljetten niet op de begrooting waren uitgetrokken. Menschelijkerwijze, zeiden zij, bestaat de zekerheid, dat de hier in aanmerking komende som van *f* 416,500, gedurende het jaar 1859, niet zal worden uitgegeven. Brengt men die desniettemin in rekening, dan geeft men eene valsche voorstelling van hetgeen voor de gezamenlijke kosten der staatsdienst in 1859 noodig is. Wierd onverhoopt de uitgifte van een deel der schatkistbiljetten noodzakelijk, dan zou de wetgevende magt ook dáár zijn, om door het beschikbaar stellen van het benoodigd bedrag aan renten, die uitgifte mogelijk te maken.

— De nieuwe ijzeren brug op den Holl. spoorweg bij Vogelenzang wordt zeer geroemd, om de soliditeit en netheid tevens.

— Men verneemt, dat het Ned. Genootschap tot zedelijke verbetering van gevangenen, zich bij memorie tot Z. Exc. den Minister van Justitie heeft gewend, bedenkingen aangevende tegen de voorstellen, gevoegd achter het rapport des heeren *Alstorphius Grevelink c. s.*, omtrent de door hen gedane opneming van eenige buitenlandsche gevangenissen.

Deze bedenkingen betreffen onder anderen den voorgestelden duur der eenzame opsluiting, waartoe als *maximum* in dat rapport *drie* jaren wordt voorgesteld. Hoofdbesturen van het genootschap achten dergelijke beperking van duur belemmerend voor de goede werking van het stelsel. Zij gelooven, dat de reeds verkregene ervaring heeft aangetoond, dat veilig dat *maximum* op zes jaren kan worden gesteld, gelijk zulks in de Badensche wet is bepaald.

Ofschoon voorts erkennende, dat voor zeer jeugdige veroordeelden de straf der eenzame opsluiting min gepast is, en hare heilzamen invloed mist, vermeenen adressanten, dat de uitzondering niet verder moet worden uitgestrekt dan tot 14jarigen leeftijd. Voorbeelden van ergelijke gedragingen van jeugdige veroordeelden van 14 en 15 jaren, te zamen opgesloten, zijn veelvuldig. Zeer gunstig ook ten hunnen aanzien onderscheidt zich de cellenstraf.

Verdere bedenking wordt gemaakt tegen het *niet* afzonderen van vrouwelijbe jeugdige gevangenen bij nacht, en de bedoeling om gevangenen aan openbare werken te doen arbeiden; de invoering van het laatste is in lijnregten strijd met het penitentiaire stelsel.

Ook het inrigten van gevangenissen, gelijkelijk voor gemeenschappelijke en afzonderlijke opsluiting in één gesticht, achten hoofdbestuurderen onraadzaam. Deze twee stelsels toch, geheel onderscheiden in aard en karakter, vereischen geheel afzonderlijke behandeling en toepassing, geheel onderscheidene beambten en bestuur.

De adressanten belooven zich weinig goeds van het voorstel, om de zoodanigen die tot gemeenschappelijke opsluiting zijn veroordeeld, die laatste jaren der hun opgelegde straf in de cel te doen ondergaan. Zij zien daarin slechts verwarring van strafstelsels, die niet dan wrange vruchten kan opleveren.

*— Uit Drenthe schrijft men ons:

De provinciale inspekteur van 't lager onderwijs in Drenthe, dr. *H. J. Nassau*, heeft thans aan al de onderwijzers in de provincie een cirkulaire gezonden onder het motto: „Een zaaijer ging uit om te zaaijen" (Mark. 4, 3). Zij bevat een tal van nuttige wenken, opmerkingen en teregtwijzingen, die wij gemeend hebben, dat ook hunne nuttige diensten buiten deze provincie kunnen doen, en het is daarom, dat wij eenigen zullen mededeelen, waren ze niet zoo veelvuldig en uitgebreid, wij zouden de belangrijke cirkulaire in haar geheel mededeelen; want al wat toch door de voortreffelijke hand van den inspekteur wordt voortgebragt, is allezins waardig van onder de aandacht van velen te komen.

„'t Lezen," zoo luidt dan o. a. deze cirkulaire, „zoo ook het schrijven, wél te onderwijzen, is en blijft de hoofdzaak van 't lager onderwijs, welke prijselijke uitbreidingen er nu, of later, ook aan den omvang van 't onderrigt der lagere scholen zullen gegeven worden. De laagste zoo min als de hoogste trap van beschaving is in onzen tijd, zonder deze kundigheden, denkbaar.

„De tegenwoordige schoolwet heeft eenige nieuwe vakken opgenomen, vormleer en beginselen der natuurkunde onder anderen; zij schijnt velen ter goeder trouw tot de dwaling te hebben doen vervallen, dat vormleer en natuurkunde, van nu af, als 't ware hoofdbestanddeelen van 't lager onderwijs zijn geworden. Dit is verkeerd; lof en dank zal de onderwijzer verdienen, die, met wijs beleid, beide vakken dienstbaar maakt aan de algemeene volksbeschaving: maar niet, zoo hij dit doet ten koste van 't onderwijs in 't lezen, in dat van 't schrijven, of andere gewone vakken. Dit ligt niet in de wet. Zij wil den kring van 't lager onderwijs uitbreiden.

„Schreeuwend te antwoorden en te spreken is bij de schoolkinderen een vrij algemeen gebrek. „Hoe heet die letter, kinderen?" „Lees dat woord eens." Nu zetten de kinderen hunne stem uit, boven haar natuurlijken omvang: en een oorverdoovend geschreeuw klinkt u tegen: „a!" „boek!" of welk woord 't wezen mag. Dit is eene groote verkeerdheid. Het aankomende geslacht, hetwelk op school schreeuwende heeft leeren spreken en te huis geene betere voorbeelden heeft, zal, volwassen zijnde, in eigen gezin, bij de leiding van eigene kinderen, schreeuwende en uitvarende met zijne huisgenooten verkeeren, schreeuwende en bulderende, zijne kinderen gebieden en verbieden. En, zijn deugd en goede zeden van eene zachte spraak niet volstrekt onafscheidelijk, zeker blijft het, dat in schreeuwend en tierend gezin, bij eene schreeuwende en tierende bevolking, 't goede meer gevaar loopt te verstikken, dan bij een beschaafde toon- en stemverheffing.

[illegible]n 't begin af gewenne men dan de kinderen aan [illegible]e duidelijke wijze van spreken; maar vreemd aan [illegible], wat naar schreeuwen zweemt. Zonder dit [illegible] [illegible]e volksbeschaving."

Hiermede hebben wij slechts een paar opmerkingen medegedeeld van de velen, die de inspekteur bij zijn schoolbezoek op verschillende plaatsen in de provincie heeft opgedaan en ze aan de onderwijzers in de onderwerpelijke cirkulaire te kennen geeft. Mogen ze ook elders gewaardeerd worden.

— Gister is aan de Leidsche Hoogeschool bevorderd tot dokter in de geneeskunde de heer *N. H. de Kanter*, van Alphen, na verdediging van een Akademiesch proefschrift: „Over de verpleging der zuigelingen."

— Door de prov. kerkbesturen Zeeland en Drenthe zijn de heeren *W. J. Pijzel*, *W. J. Prijn*, *H. J. Bergsma* en *E. J. Offerhaus*, na afgelegd examen, als kandidaten tot de H. dienst toegelaten, en is mitsdien aan genoemde kandidaten de bevoegdheid toegekend, om als evangeliedienaren op te treden.

*— Wij hebben onlangs gemeld, dat te Dwingelo een niet onbelangrijk proces op til was, tusschen de Herv. gemeente en den kollator, over de benoeming van een predikant bij die gemeente; beiden eigenen zich dit regt toe, en ieder hunner heeft ook reeds een predikant benoemd, de kerkeraad den heer *Fijnvandraad*, predikant te Zwartsluis, en de kollator den heer *Hofstede de Groot*, predikant te Rottum. Dit proces zal nu weldra aanvangen; de gemeente-leden hebben eene vergadering gehouden, en zijn met het burgerlijk bestuur der gemeente overeengekomen, om de proceskosten in dezen bij hoofdelijken omslag te vinden. Ofschoon men het wel niet kan verwachten, is het toch wel te hopen, dat spoedig een einde aan deze zaak kome, daar de gemeente reeds omstreeks 1½ jaar van een eigen predikant is verstoken.

— Ter aanvulling van 't omtrent de zaak der Zuiderspoorwegen medegedeelde meldt de *N. R. C.*, dat door den minister van binnenland aan de heeren *Suermondt* c. s. en *Bredius* c. s. de voorwaarden der regering zijn bekend gemaakt, met verzoek zich onderling zoo mogelijk te verstaan. Den 16. is er door genoemde heeren eene bijeenkomst gehouden, waarop de heeren *Suermondt* c. s. verklaarden de voorwaarden niet te kunnen aannemen, omdat werd toegezegd, dat voor de lijn van Vlissingen eerst voor Jan. 1862 een wetsontwerp door de regering zou worden aangeboden; dat uitstel konden zij niet aannemen. De heeren *Bredius* c. s. meenden niet alzoo de bepalingen der regering, die zeker na rijp beraad waren vastgesteld, te mogen afkeuren. De onderhandelingen zijn daarop afgebroken en de heeren *Suermondt* c. s. hebben zich tot de regering gewend tot het erlangen van meerdere zekerheid, terwijl de heeren *Bredius* c. s. zich bereid hebben verklaard de koncessie op de gestelde voorwaarden te aanvaarden.

— Bij den gemeenteraad van Middelburg is ingekomen eene missive van Gedep. Staten der provincie, ten geleide van een besluit van Z. Exc. den minister van binnenl. zaken, houdende dat die minister het ongeraden acht om thans aan de Koninklijke goedkeuring te onderwerpen het raadsbesluit tot wederinvoering van den akzijns op het gemaal, zoo lang het lot niet beslist is van de financiële wetsontwerpen, thans bij de Staten-Generaal aanhangig, en waardoor deze gemeente hare inkomsten *casu quo* zou zien vermeerderen met ruim *f* 40,000.

— De raad te Meppel heeft besloten in appel te komen tegen het vonnis door de regtbank te Amsterdam in de zaak der stad tegen de Drentsche kanaalmaatschappij geveld. 't Is echter de vraag, of Ged. Staten dit zullen goedkeuren; ook bij den aanvang van het proces heeft de Koning magtiging verleend, na de weigering der Ged. Staten.

:— Gister is bij den hoogen raad der Nederlanden bepleit de bekende zaak van de heeren *Paul van Vlissingen en Co.* te Amsterdam tegen den staat der Nederlanden, betreffende de O. I. buitenplantaadjes. Mr. *Lipman* heeft de vordering der eischers uiteengezet. Zijne rede duurde 4 uur; Mr. *Faber van Riemsdijck* zal Donderdag zijne pleidooijen houden.

— Eergister stonden voor het prov. geregtshof in Noord-Brabant te regt: 1°. *L. Beile*, leêrlooijer te Parijs; 2°. *J. H. Arnaud*, horologiemaker te Gent, en 3°. *A. A. Laane*, koopman te Steenbergen. Genoemde personen zijn aangeklaagd: de eerste van het maken of doen maken van valsche onderhandsche en authentieke stukken; de tweede en derde van medepligtigheid aan de bedrijven, die dienden om het misdrijf te doen gelukken. Het doel van *Laane* was zich door valsche stukken in het bezit te stellen eener aanzienlijke hoeve, gelegen te Steenbergen, ter waarde van p. m. *f* 25,000. Deze hoeve werd in 1825 bij erfenis aan een edelman, in Frankrijk woonachtig, aanbedeeld, doch door dwaling werd zij niet in de akte van scheiding opgenomen, waardoor haar bezit den waren eigenaar, die in 1847 te Tongeren in België overleed, onbekend of althans onzeker bleef. In 1855 verschafte *Laane* zich een kadastraal uittreksel betrekkelijk tot de hoeve en in 1856 een valsch onderhandsch koopkontrakt, gedagteekend Parijs 30 Julij 1856, waarbij zeker persoon, zich v[illegible] als *D'Hennisdaal de Beto*, eigenaar der [illegible] als wonende te Marseille, aan *Laane* de [illegible] 40,000 fr. verkocht. Met dit koopkontrakt [illegible] trachtte *Laane* eene som van *f* 15,000 te n[illegible] onder hypothekair verband van gedachte h[illegible] aanvragen hiertoe mislukten, eensdeels om[illegible] geen vertrouwen bezat, anderdeels, omdat d[illegible] te onvolledig waren en hij de vroegere ei[illegible] bewijzen niet kon toonen, die, zoo als hij [illegible] in een klooster in Spanje bevonden. Het [illegible] wijzen zijner aanvragen om geld drong *La*[illegible] doen maken eener notariële volmagt tot verk[illegible] werd te Rotterdam verleden. Door geld [illegible] personen gevonden en om den tuin gelei[illegible] deze akte de identiteit van een zich n[illegible] *D'Hennisdaal de Beto* staafden. Ook dit [illegible] zich zoodoende in het bezit dier hoeve t[illegible] bleef zonder gevolg, want, toen men in di[illegible] notariëelen verkoop wilde tot stand breng[illegible] door den notaris, die de akte zou verlijd[illegible] meer dan ééne rede had om argwaan te [illegible] den regter daarvan mededeeling gedaan.

Wij zullen de angsten niet aanstippen, [illegible] derde beschuldigde *Laane*, steeds door al [illegible] stellingen ondervond, evenmin als de som[illegible] narekenen, welke die kwade praktijken hebb[illegible] zij laten zich denken. De eerste en tweed[illegible] digde schreven aanhoudend aan *Laane* [illegible] onder bedreiging van anders de gepleegde [illegible] aan de justitie te zullen bekend maken. *L*[illegible] deed herhaaldelijk aan hunne eischen, en [illegible] volgens de akte van beschuldiging, de t[illegible] klaagde tot zijne verdediging, dat hij *L*[illegible] heeft afgezet, om hem zijne slechte hande[illegible] te leeren.

Niet minder dan 26 getuigen, waaronder [illegible] rissen, zullen in deze zaak worden gehoord.

*— Morgen zal de predikbeurt in de [illegible] vervuld worden door den heer *Réville*, pred[illegible] terdam.

*— Den 18. dezer, is aan den heer *A.*[illegible] onderwijzer te Giessen Nieuwkerk, wegens h[illegible] van een kind uit het water, eene zilveren [illegible] door het Departement Hardinxveld, namens [illegible] schappij tot Nut van 't Algemeen, uitgereik[illegible] wel de voorlezing als de vele bijdragen di[illegible] geleverd, getuigden van de deelneming in [illegible] gadering, welker genoegen merkelijk verho[illegible] door het uitmuntend piano-spel van een [illegible] muzijkonderwijzer uit Utrecht, benevens on[illegible] dene stukken in zang voorgedragen door [illegible] jonge dames, bepaaldelijk uit het tegenove[illegible] Werkendam overgekomen. Het een en [illegible] steeds op ieder den meest aangenamen en b[illegible] indruk achterlaten.

— Uit Ter Apel schrijft men ons, dat i[illegible] streken in de vorige week vrij wat opschud[illegible] weeg gebragt door een drietal Franciskane[illegible] ken, die barrevoets en slechts door een r[illegible] kleed bedekt in het naburige Ruitenbroek w[illegible] komen om boetpredikatiën te houden. *Zij* [illegible] een groot aantal priesters vergezeld, die te [illegible] afloop der prediking aan de van alle zijden [illegible] ons land toegestroomde menigte de biecht [illegible] en giften inzamelden, waarna voor langer [illegible] tijd aflaat verleend werd.

De monniken gingen op last van den biss[illegible] Munster het land door en werden rijkelijk v[illegible] voorzien, die in de eerste plaats zullen word[illegible] gewend tot het stichten van kloosters. *Reed*[illegible] aantal van deze stichtingen in Westfalen [illegible] laatsten tijd aanzienlijk vermeerderd. *In* [illegible] zelf is een nieuw Jezuiten-kollegie opgerigt, [illegible] dage ingewijd, waartoe door een koopma[illegible] stad o. a. 20,000 thaler was verstrekt.

— Deze week is eene dienstmeid te D[illegible] bijna het slagtoffer geworden van een oorwo[illegible] op zijn gemak in haar hoofd was komen h[illegible] en zich ten koste harer hersens vet kweekte. [illegible] en gedurige hoofdpijn was het gevolg van [illegible] gingen van dit diertje. Om daarvan verlost [illegible] snoof de dochter tabak op; dit hielp niet; t[illegible] zij hare toevlugt tot peper; dit gelukte zee[illegible] het beestje is, na acht dagen in haar ho[illegible] bleven te hebben, dood uit haar neus gevallen.

— Den 19. dezer heeft het gezelschap [illegible] Nationaal Antwerpsch Tooneel hare voorstelli[illegible] 's Hertogenbosch geopend, onder direktie [illegible] heer *E. Hagelsteen*.

— Te Lyon heeft een oud fabriekarbeider ee[illegible] kundig middel ontdekt, dat de ligchamen, [illegible] mede bedekt worden, onbrandbaar maakt. [illegible] hiermede genomen zijn ten volle gelukt.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 22 *Oct.*, 0.87 El; + AP. 7.82. *G*[illegible]

De Rijnhoogte te Keulen den 22. Okt. 6 [illegible] duim Rijnlands.

MADRID, 16 Oktober.

De tijding, dat het progressistisch kieskomitee te agossa met 300 stemmen tegen 30 verklaard ft de politiek van het kabinet te zullen steunen, van groot gewigt en een groote slag voor de ultra's er partij. Saragossa toch was steeds het bolwerk vrijheid en als zoodanig zeer zelfstandig, zoodat ook nu er op kan rekenen, dat het uitgedrukte nemen wel degelijk het gevolg is van de mee- der bevolking. Daar ook alle andere provin- door hare kieskollegiën hare adhesie aan de eringspolitiek hebben te kennen gegeven. kan de ering bij de aanstaande verkiezingen op eene aan- lijke meerderheid rekenen.

De reaktionnairen doen intusschen ook alle moeite hunne kandidaten te doen zegevieren.

Koningin *Christina* en de hertog *de Rianzares* n al wat zij in Spanje bezitten verkoopen, daar — zeer verstandig — niet van plan zijn weder het land te komen.

TURIJN, 16 Oktober.

Het hof van appel te Sassari heeft een Engelsch eepskapitein, die een koninklijken tol-brigadier nacht aan boord heeft gevangen gehouden, tot jaar kerkerstraf veroordeeld.

WEENEN, 18 Oktober.

De gereformeerde leeraar *Frans Koos*, te Bucharest, ft, op zijne laatste rondreize, te Sraskut, in Wa- hijë, eene Hongaarsche gereformeerde gemeente onden. Haar leeraar heet *Moses Mark*, en werkt aar sedert 24 jaren. De toestand dier gemeente niet gunstig en vereischt ondersteuning.

— 22 *Oct.* Met. 5 pCt. $82^{5}/_{8}$; Nat. $82^{7}/_{8}$; nk 950; Noord-Bahn akt. 171; Credit Anst. 2; O-Fr. Sp.-akt. 260; Saltzb. Sp.-akt. $100^{1}/_{4}$; op Lond. 3 m. 9.52; G. 5

INNSBRUCK, (Tyrol) 16 Oktober.

Heden namiddag 4 uur zijn de koning en de ningin van Pruissen alhier aangekomen.

TRIEST, 21 Oktober.

Berigten uit Konstantinopel van den 16. Okt. stigen, dat lord *Redcliffe* en de heer *de Thouvenel* 19. Okt. van daar zouden vertrekken.

De eerste konferentie betrekkelijk Montenegro is n 14 gehouden.

De geldleening, in Engeland tot stand gekomen, ft den wisselkoers doen dalen.

BERLIJN, 22 Oktober.

De kommissie van den vereenigden landdag tot derzoek van de voorslagen der regering nopens Regentschap, heeft den graaf *Arnim-Boytzenburg* president gekozen, den heer *v. Auerswald* tot ns plaatsvervanger, den heer *v. Mallinckrodt* tot retaris en den heer *v. Plötz* tot plaatsvervanger.

Men denkt, dat het verslag voor de algemeene ting Zaturdag aan de orde van den dag zal ge- ld worden. De dag van eedsaflegging zal Dings- g wezen.

De kommissie der Vereenigde Landdags-zitting eft besloten aan de Vereenigde Huizen voor te gen, de noodwendigheid van het Regentschap te kennen. Deze voordragt wordt heden gedrukt.

Het Heerenhuis heeft in zijne zitting van heden voorstel van de heeren graaf *Arnim-Boijtzenburg*, ahl, v. *Zander* en *Genossen*, om adressen aan Z. den Koning en aan Z. K. H. den Prins Regent zenden, met 80 tegen 76 stemmen verworpen.

De buitengewone zitting meent men dat den 25 heel afgeloopen zal zijn. Met genoegen heeft men zien, dat prinses *Frederik Wilhelm* de plegtigheid r opening heeft bijgewoond. Ook heeft men op- merkt, dat de prins-regent bij de lezing der troon- de niet is gaan zitten en het hoofd niet gedekt eft.

Volgens de *Zeit* is der koningin, op hare reis naar eran, te Leipzig eene kassette ontstolen met 1000 ed. d'or en onderscheidene papieren.

Naar uit goede bron gemeld wordt zal de definitieve vanging van den heer *v. Westphalen* na de sluiting r buitengewone zitting plaats vinden. De heer *ottwell* zou de portefeuille slechts aanvaard hebben der voorwaarde, dat hij er zoodra mogelijk van theven zou worden.

Weldra verwacht men in den *Staats Anzeiger* de kulaire betreffende de verkiezingen, die in den zin r vrijheid zeer voldoende moet luiden.

Uit Stokholm schrijft men, dat aldaar zekere heer *ijdenberg* veroordeeld is tot eene geldboete van 70 ksdaalders, of 16 dagen gevangenisstraf, omdat hij rklaard had, het Zweedsch lutherdom te hebben gezworen, en omdat hij op een Zondag en een ar werkdagen godsdienstige bijeenkomsten gehouden voor eenige personen verschillende teksten uit de hrift gelezen had. In appel werd dit vonnis bevestigd, de koning weigerde gratie te verleenen. Waar de erheid zoo op den weg van onverdraagzaamheid en verstand voorgaat, is het niet te verwonderen, dat t volk, volgende, andersdenkenden zoodanig mis- ndelt, dat de dood er op volgt, gelijk voor onge- er veertien dagen in het Rome van het noorden, een der zoogenaamde »lezers" gebeurde. — Het gerucht dat de regering de zes wegens verandering van godsdienst verbannen vrouwen gratie zou willen verleenen, zoo zij zulks verzochten, blijkt ook ongegrond te zijn.

DUSSELDORP, 22 Oktober.

De regtbank alhier heeft *Adolf Lachenwitz* en *H. Kopp*, beschuldigd van vervaardiging van valsche koepons, veroordeeld tot 5 jaren tuchthuisstraf en daarna gesteld onder opzigt der politie.

De Wurtembergsche kamers zijn den 20 Okt. door een koninklijk besluit, voor onbepaalden tijd, verdaagd geworden, en wel, nadat de kamer der afgevaardigden, het driejarig budget met 69 tegen 13 stemmen had goedgekeurd. De omstandigheid, dat de belastingen eene vermindering van ½ millioen per jaar hebben ondergaan, heeft verscheidene leden der oppositie bewogen, er voor te stemmen. De zitting heeft ruim vier maanden geduurd.

LONDEN, 21 Oktober.

Tot aanvulling van het berigt, ten aanzien van het te Valentia ontvangen van een duidelijk en verstaanbaren telegram dient, dat de sekretaris van het bestuur in zijn brief aan den *Times*, ten geleide van dit nieuws, uitdrukkelijk zegt: Deze mededeeling, hoe verblijdend ook, moet echter niet beschouwd worden als duidde zij een blijvenden staat van zaken aan; want het is duidelijk, dat er een groot gebrek in den kabel bestaat, terwijl de mogelijkheid nog niet bewezen is, dat de hinderpalen, die het overmaken der dépêches beletten, anders kunnen overwonnen worden, dan door de meest buitengewone middelen, die hoogst gevaarlijk voor den kabel zouden zijn, vooral voor het gedeelte, dat zich aan de zijde van Engeland bevindt.

De *Times* steekt heden de loftrompet voor den diplomatieschen takt van Rusland, gelijk die blijkt uit het met China gesloten verdrag. De moeijelijkste punten, waaromtrent de onderhandeling de onderhandelende partij in een minder goed blaadje bij de Chineesche regering zoude brengen, heeft het door Frankrijk en Engeland laten bepraten, en toen dit gedaan was verkreeg het er evenzeer de voordeelen van als zij die de kastanjes uit het vuur hadden gehaald. Overigens is in dat verdrag, hoewel het zeer beknopt van inhoud is, niets vergeten wat voor Rusland nuttig of noodig kan zijn, en al de koncessiën welke Rusland het van belang heeft geacht te verwerven, zijn er ten duidelijkste in uitgedrukt.

Gisteren is, met goedkeuring van vier vijfden der aandeelhouders in den Great Eastern (den Leviathan), bepaald besloten, dat de oorspronkelijke maatschappij ontbonden, en eene nieuwe kompagnie gevormd zal worden, terwijl de kosten van bouwen en te water brengen, bedragende *f* 7,680,000, aan de nieuwe kompagnie maar voor de helft zullen worden in rekening gebragt.

Volgens een van parlementswege openbaar gemaakten staat, hebben in het vorige jaar in de kolenmijnen van Engeland, Schotland en Wallis 760 ongelukken plaats gehad, ten gevolge waarvan 1119 werklieden den dood vonden. Met 1856 vergeleken, is het aantal ongelukken met 41 verminderd; daarentegen is dat der sterfgevallen met 92 toegenomen.

Uit New-York meldt men, dat de heer *William Preston*, van Kentucky, oud-lid van het kongres, tot gezant te Madrid is benoemd. — Uit New-Orleans was het berigt ontvangen dat *Miramon* een veldslag ontweken was, en de liberalen te Vera Cruz een leger verzamelden.

De scheeps-expeditie, door de Vereenigde Staten tegen Paraguay bestemd, is de talrijkste die na den oorlog met Mexiko ooit is uitgerust. Zij zal zich te Buenos Ayres verzamelen, en de kommissaris *Bowlin* begeeft zich terstond naar Assomption, om het ultimatum zijner regering aan den president *Lopez* over te brengen. Slaagt hij niet in zijne zending, dan zullen de schepen van geringen diepgang de rivier opstevenen en de vijandelijkheden aanvangen, terwijl de fregatten en korvetten aan den mond der Parana blijven liggen, om aldaar eene gestrenge blokkade uit te oefenen.

In strijd met de gehechtheid der Israëlieten aan hunne oude godsdienstvormen is er te Baltimore eene Israël. kerk ingewijd, waar de leden van die oude vormen afwijken. Er is een orgel in de kerk, onder begeleiding waarvan lofzangen in 't Engelsch worden aangeheven; er is een gebedenboek aangenomen, de mannen en vrouwen zitten onder elkander, terwijl alle spijzen, ook varkensvleesch, mogen gegeten worden. Alleen houden de leden zich aan de viering van den 7den dag als Sabbath.

De gewestelijke tentoonstelling van Kanada is 20 Sept. te Toronto op plegtige wijze door den goev.-gen., in tegenwoordigheid van eenige duizende personen, geopend. Reeds waren meer dan vijftienduizend abonnementskaarten genomen, terwijl de tentoonstelling op den eersten dag na de opening door 16,000 personen is bezocht.

De wetgevende magt van Victoria (Australië) heeft eene premie gesteld op den *invoer van vrouwen*. De aanleiding daartoe is hierin gelegen, dat Victoria tegenwoordig eene bevolking bevat van 400,000 zielen, en zich daaronder slechts $^{1}/_{10}$ gedeelte vrouwen bevindt. — Tot nadere inlichting der dames, die soms de daar bestaande leemte mogten willen helpen aanvullen, diene, dat de kolonie Victoria eene groote toekomst te gemoet gaat; reeds bezit zij een spoorweg en een groot aantal openbare inrigtingen van verschillenden aard. Hare inkomsten zijn in het laatste jaar met cirka *f* 6,000,000 guldens toegenomen.

— 22 *Oct.* Gec. $98^{1}/_{4}$; Mex. 3 pCt. $20^{3}/_{8}$; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. $90^{1}/_{2}$, 3 pCt. $69^{1}/_{2}$; Venez. 5 pCt. $40^{1}/_{2}$; Port. 5 pCt. $46^{3}/_{4}$; Sp. 3 pCt. $46^{7}/_{8}$; $1^{1}/_{2}$ pCt. $30^{3}/_{4}$; Rusl. $4^{1}/_{2}$ pCt. 102; 5 pCt. $112^{1}/_{2}$; Holl. $2^{1}/_{2}$ pCt. $66^{3}/_{4}$; 4 pCt. $100^{5}/_{8}$; Sard. $93^{1}/_{2}$.

PARIJS, 21 Oktober.

Prins *Jérôme* was gisteren nog niet genoegzaam hersteld om den ministerraad te kunnen bijwonen, waarin vooral gesproken is over de zaak van *Mortara* en de bespottelijke artikelen van den *Univers*.

De Coligny, waarop zich de heer *de Piennes*, belast met dépêches van ons goevernement voor den Franschen gezant te Lissabon, bevindt, is aldaar gisteren aangekomen.

De maatschappij van den Orleans-spoorweg laat een spoorwegrijtuig voor den keizerlijken prins maken.

Fuad Pacha heeft heden Parijs verlaten, na nog, gisteren gedineerd te hebben bij den heer *Walewski* die dezer dage ook de lords *Cowley* en *Clarendon* bij zich ter maaltijd heeft gehad.

Tot konsul te Djedda, in plaats van den heer *Eveillard*, is benoemd de heer *Rousseau*, drogman van den konsul te Tunis.

Naar men verneemt zijn in het noorden van Turkijë ernstige onlusten uitgebroken, zoo onder Turken als Christenen.

Te Radomatz, Bosnië, zijn o. a. oproerigheden ontstaan, waarbij 16 personen zijn vermoord. Te Odjac zijn al de Muzelmansche grondbezitters gedood. *Kiani Pacha* was tegen de opstandelingen opgetrokken.

Volgens het *Journ. de Const.* van den 13 Okt., hebben de Montenegrijnen de quarantain-gebouwen te Sutorina bezet en de Turken van daar verdreven.

Uit Athene wordt van den 15 Okt. gemeld, dat de minister van Binnenl. zaken zijn ontslag heeft ingezonden.

Men zeide op de Beurs, dat de Fransche gezant te Lissabon zijne passen verzocht heeft.

PARIJS, 22 Oktober.

De *Constitutionnel* van heden berigt, dat het oktrooi van Parijs tot aan de fortifikatien zal uitgestrekt worden.

Hetzelfde dagblad noemt in een artikel, door *Martin* onderteekend, den heer *Veuillot den Mazzini der kerk*.

MARSEILLE, 21 Oktober.

Brieven uit Konstantinopel van den 13. dezer zeggen, dat de konferentiën over de zaak van Montenegro achtereenvolgens zullen gehouden worden.

Volgens een berigt, zouden er zwarigheden zijn ontstaan over de grensbepaling van Montenegro. Turkije en Oostenrijk hadden geweigerd in den afstand toe te stemmen van de landstreek van Podgoriza aan Montenegro.

Sir *Bulwer* had Vrijdag een landelijk feest ter eere van lord *Redcliffe* gegeven.

Drie Turksche schepen en 2 fregatten zijn in de zee van Marmora geloopen.

De heer *Aristarchi* is naar Berlijn vertrokken. *Petrovitsch*, zaakgelastigde van Servië, is naar Belgrado terug gekeerd. Het Amerikaansche fregat Waborte is te Mostar aangekomen.

Den 18. Okt. hebben 25 Montenegrijnen Santorina overvallen, de quarantaine-wachters verjaagd, en de nationale vlag op het quarantaine-gebouw geheschen. Prins *Danielo* trok met een korps troepen naar Grahavo.

In Kandia verwachtte men weder botsingen door de knevelarijen der Albanesche troepen, waartegen de Christenen zich verzetten.

Den 30. Sept. heeft eene aardbeving te Sophia 40 huizen en 20 minarets doen instorten. Daarbij zijn vele menschen gewond.

BRUSSEL, 21 Oktober.

Het pensioen, dat de regering voor de moeder van den heer *Partoes* bij de Kamers zal aanvragen, is op 3000 fr. per jaar bepaald. Tevens zal de vertegenwoordiging worden uitgenoodigd, de kosten voor de begrafenis van den minister ten laste van den staat te brengen.

Te St. Josse ten Noode, eene gemeente nabij Brussel, is bepaald, dat behoeftige ouders, die hunne kinderen niet naar school zenden, geen onderstand van het armbestuur zullen ontvangen. Zoo trachten de liberalen, welke het schoolgaan tot eene verpligting willen gesteld hebben, dit beginsel althans ten deele in te voeren.

ADVERTENTIEN.

PUBLIEKE VERKOOPING

*** te *Loosdrecht*, in de huizing geteekend C n⁰. 165 nabij de Vaartbrug, op Donderdag den 4. November 1858, des voormiddags ten 10 ure, van eenen welonderhouden netten INBOEDEL, bestaande in mahonijhouten en andere Meubelen, welgevulde Bedden, Dekens, Gordijnen, Vloerkleeden, Tafel- en Bedlinnen, Porcelein en Aardenwerk, Koper, Tin, Blik-, IJzer- en Houtwerk, Vrouwenkleederen, Boeken, en eindelijk **Juweelen**, **Goud-** en **Zilverwerk**. Alles daags te voren van 10 tot 4 ure te bezigtigen.

*** **Er** biedt zich aan tegen Februarij e. k. eene fatsoenlijke BURGERDOCHTER, 28 jaar oud en van de D. G., als KAMENIER of LINNENMEID; zij is bekwaam in het strijken en met de wasch om te gaan, naaijen, mazen en stoppen, alsmede geschikt om met kinderen om te gaan, en van goede getuigen voorzien. Adres met franco brieven onder lett. E. P. bij den Boekhandelaar J. H. SIDDRÉ, te Utrecht.

HET BOEK DER UITVINDINGEN,
AMBACHTEN EN FABRIEKEN.

Eerste en Tweede Deel.

Met eene Voorrede van

Dr. J. BOSSCHA Jr.

Met 500 in den tekst gedrukte afbeeldingen, vele Tintplaten, enz., enz.,

Prijs van elke aflevering 35 Cents.

Eerste Deel:

Inleiding. De menschheid in de geschiedkundige ontwikkeling harer beschaving.
I. *De geschiedenis van het Papier* (met Papierengeld).
II. *De uitvinding van de Boekdrukkunst.* Snelpersen. Stereotypie. Een bezoek in de Keizerlijke Drukkerij te Weenen.
III. *De uitvinding van den natuurzelfdruk en der Chemitypie.*
IV. *De geschiedenis der Houtgraveerkunst.* De Chinesche Boekdrukkunst.
V. *De koper en staalgravuren en het drukken daarvan.*
VI. *De uitvinding van het Steendrukken.*
VII. *De uitvinding der Stenographie.*
VIII. *De uitvinding der Daguerrotypie en Photographie.* De Camera Obscura. De Stereoskoop.
IX. *De uitvinding van het Buskruid en der Vuurwapenen.* De Kruidmolen. Het Schietkatoen.
X. *Het Magnetisme en de Electriciteit en hunne practische toepassingen.* (Galvanisme. Galvanoplastiek. Electro-magnetisme).
XI. *De uitvinding van den Bliksem-afleider.*
XII. *De uitvinding der Telegrafen.*
XIII. *De uitvinding van het Microscoop en den Verrekijker.*
XIV. *De uitvinding der Luchtballons.*
XV. *De kunstmatige verlichting door Lichtgas en andere stoffen.*
XVI. *De uitvinding van het Stoomwerktuig.* Spoorwegen en Stoombooten.

Tweede Deel:

Inleiding. De waardij van den arbeid en zijne betrekking tot wetenschap en kunst.
I. *Geschiedenis der Bouwkunst en der daarmede in betrekking staande Ambachten.*
II. *Spinnen en Weven.* Over de natuur en het winnen der tot spinnen en weven dienende stoffen. Geschiedenis en bewerking van deze. De machinale weefstoel. De katoenmanufactuur. Hand, kunst en machinale weverij.
III. *De vervaardiging van Aardewerk en Porcelein.* Het Chinesche Porselein.
IV. *Het Glas en zijne bewerking.* Werkzaamheden in de glashut. Het glasschilderen.
V. *De Landbouw en Landhuishoudkundige werkzaamheden.* Schetsen van den Oogst in het Vaderland. Het Landbouw. Het Vee. De Kaasbereiding. De Grond. Drooglegging. De Graanhandel.
VI. *De Landhuishoudkundige bezigheden.* Het bereiden van Suiker. Wijn. Champagne. Bier. Brandewijn. Azijn.
VII. *De ontginning der Mijnen en de zuivering der Ertsen.* De Mijnwerker. Geschiedenis van het Mijnwezen.
VIII. *De arbeider in den Smeltoven.* Het winnen der Ertsen. Koper. Lood. Arsedik. Zink.
IX. *Het delven van fossile Brandstoffen en de belangrijkheid van deze.* Steenkolen. Houtskolen. Coaks.
X. *Het delven der Edele Gesteenten.*
XI. *Zoutmijnen en Zoutziederijen.*
XII. *De Steengroeven.* Marmer. Basalt. Porphyr. Tras. Cement.
XIII. *Het gebruik van den Grondboor.* De Artesische Putten.
XIV. *Goud, Zilver, Platina en de bearbeiding van deze.* Verwerking tot geld. Vergulden. Plateeren.
XV. *De bewerking der onedele Metalen.* Het gieten der Ertsen. Kunstgieten. Blik. Brons. Klokspijs. Metaal voor Kanonnen.
XVI. *De vervaardiging van Stoom- en andere Werktuigen.*
XVII. *Het vervaardigen van Uurwerken.* Horologien. Brillenglazen.
XVIII. *De Gezigt- en Werktuigkundige.* De vervaardiging van Natuurkundige Instrumenten. Barometer. Thermometer. Luchtpomp. Chronometer, enz.
Besluit. Menschelijke en werktuigelijke arbeid.

Zeldzaam heeft in ons Vaderland een werk het licht gezien, dat zóó duidelijk, in zoo populairen trant de geschiedenis bevat van alle vakken die tot nijverheid, handel en kunst betrekking hebben, waarvan de beknoptheid niets aan de juistheid te kort doet. De lezer wordt van de vroegste oudheid af tot den laatsten tijd toe als aan de hand geleid door de werkplaatsen der nijverheid en op de wegen des handels, de geheele ontwikkeling der menschelijke beschaving wordt hem in al haren omvang voor oogen gesteld van den tragen gang der vroegste dagen af tot de reuzenschreden van onzen leeftijd.

Alle Boekhandelaren leveren met *spoed* de bestelde exemplaren af. A. W. SYTHOFF.

VOOR JEUGDIGE REGTSGELEERDEN,

die zich aan de Praktijk wijden, is onmisbaar de zeer uitgebreide nieuwe Serie

DE REGTZAAL,

*** Bevattende de Vonnissen en Arresten van het **WETBOEK VAN STRAFREG[T]** van af Oktober 1838, tot en met December 1855; bearbeid door **Mr. J. B. VOS**, Kanton[regter] te Lemmer, en **Mr. J. E. GOUDSMIT**, Advokaat te Leijden.

Deze nieuwe Serie vangt aan met het 18. deel van de Regtzaal, en bevat reeds eenige deelen. Elk deel van ruim 400 kompres gedrukte pagina's wordt berekend tegen . . . . . . *f* 4

(Desverkiezende kunnen deze deelen als eene *afzonderlijke serie* worden afgeleverd, zoodat de [no]mering van 1 af aanvangt.)

De 17 eerste deelen zijn nog steeds verkrijgbaar; deze eerste Serie is zaamgesteld als volgt:

Burgerlijk Wetboek	**6**	**deelen**	. . . . *f* 21
Wetboek van Koophandel	**2**	"	. . . . - 8
Burgerlijke Regtsvordering	**6**	"	. . . . - 21
Strafvordering	**3**	"	. . . . - 10

Vormende te zamen eene uitmuntend komplete kollektie arresten, die men anders, wijd en zijd verspreid, naauwelijks kan vinden, doch die hier zorgvuldig bij elkander zijn gebragt, en zeer zeker in [de] bibliotheek van elk regtsgeleerde te huis behooren.

Nieuwen inteekenaren op de laatste serie **Strafregt**, die door pas beginnende Advokaten [en] dagelijks zal moeten opengeslagen worden, wordt het voorregt aangeboden, dat zij de 17 eerste deelen van de Regtzaal tegen nagenoeg de helft van den prijs, dat is tegen ***f* 32** kunnen bekomen.

UIT DE HAND TE KOOP:

*** Een **PLEIZIERTUIN** beplant met zware opgaande Boomen, Heestergewassen en fijne Vruchtboomen, met steenen KOEPEL, WOONHUIS en TUINMANSWONING, groot nagenoeg een bunder, zeer gunstig gelegen aan de *Maliebaan*, te *Utrecht*, en bij uitnemendheid geschikt, om ten deele, als afzonderlijk Buitenverblijf, en voor het overige als Warmoezerij te worden gebruikt.

Inlichtingen en toegangsbriefjes ter bezigtiging zijn te bekomen ten kantore van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN, te *Utrecht*.

KAGCHELS EN HAARDEN

FABRIEK EN MAGAZIJN,

Lange Viesteeg no. 165.

*** De ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat zij voorhanden hebben eene ruime sortering van de nieuwste en modernste *Kagchels* en *Haarden*, fijn gepolijste *Haardstellen*, elegante *Turf-* en *Kolenbakken*, soliede *Brandwaarborgkasten*; verder, ijzeren *Ledikanten*, *Wiegen*, *Vuurmanden*, *Kenkenfournuizen*, en allerlei vertinde en geëmailleerde ijzeren *Kasseroles*, *Braadpannen* en andere *Keukenbenoodigdheden*. GEBROEDERS VAN BERKEL.

Door Finale Quiteering

*** worden alle nog voorhanden GALANTERIEN, benevens eene groote partij ENGELSCHE LAMPEN, PENDULES en ZILVERWERK tot **veel verminderde prijzen** uitverkocht.

M. A. F. REUSER.

*** **Iemand**, het ITALIAANSCH BOEKHOUDEN theoretisch en praktisch kennende, een bij uitstek nette en goede hand schrijvende, wenschte de namiddagen der week zich met het bijhouden van Boeken te belasten.

Hierop reflecterende verzoeke adres franco brieven letter G. D. bij J. MADO, Boekhandelaar, Oude Gracht te Utrecht.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY. Verbazende genezing van *gal* en *leverziekte*. De heer B....., te Leeuwarden, was sedert drie jaren lijdende aan zware hoofdpijnen, bedorvene maag, leverziekte en zwakke zenuwen; hij raadpleegde onderscheidene bekwame geneesheeren, doch zijne ongesteldheid nam telkens toe. Eindelijk zienle de dat de aangewende middelen allen vruchteloos waren, begon hij gebruik te maken van de pillen van *Holloway*, en na dezelven gedurende weinig weken tijds genomen te hebben, werd hij volmaakt hersteld, en heeft sedert geen den minsten aanval van ziekte meer gevoeld.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Poties Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95

Marktberigten.

Amersfoort, 22 Okt. Tarwe van *f* 8.75 tot *f* 9.25. Rogge van *f* 6.20 tot *f* 6.60. Boekweit van *f* 5.50 tot *f* 6.25 het mud. Aardappelen van *f* 1.·0 tot *f* 1.60 het mud. Appelen van *f* 1.75 tot *f* 3.00. Peren van *f* 0.00 tot *f* 0.00 het mud. Hoender-Eijeren van *f* 2.85 tot *f* 3.30 de 100 stuks. Boter van *f* 1.06 tot *f* 1.15 het Ned. pond.

Amsterdam, 22 Okt. Tarwe als voren; 132 ℔ bonte Poolsche *f* 320; 132 ℔ dito *f* 318, *f* 325; 135 ℔ *f* 335; 132 ℔ Zweedsche *f* 285; 126 ℔ Jarige Groninger *f* 245. Rogge in een doen; 126 ℔ Pruissische *f* 193. Garst onveranderd; 115 ℔ Deensche *f* 186.

Dordrecht, 21 Okt. Granen, enz. De aanvoer [van] Jarige en Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Over[maas]sche Tarwe was heden wederom klein, dezelve ging [tot] vorige prijzen aan gebruikers goed van de hand. [Nieuwe] dito schaarsch en wel te verkoopen. Jarige Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche *f* 8.80 a *f* 9.20; Nieuwe dito *f* 8 a *f* 8.40; dito afwijkende en geringe *f* ... *f* 7.60. Zomertarwe *f* 7.20 a *f* 7.70. Rogge: Jarige, Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche weinig ter markt en begeerd. Jarige Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche *f* 6.20 a *f* 6.50; Nieuwe dito *f* ... *f* 6.30. Gerst: Winter en Zomer weinig ge[v]oond en te plaatsen. Zeeuwsche en Overmaassche Winter ... *f* 5.50; dito Zomer *f* 4.50 a *f* 5. Spelt niet aangevoerd, noteren dezelve *f* 4 tot *f* 4.30 naar kwaliteit waardig. Haver: Inlandsche Voeder en Dikke weinig veil en wederom hooger verkocht. Zeeuwsche en ... sche Voeder *f* 3.70 a *f* 4; Dikke dito *f* 4 a *f* 5. ... weit met kleinen handel als voren, Bredasche op ... ℔ *f* 190 en Oosterhoutsche *f* 188.

Schiedam, 22 Oct. Moutwijn per Ned. vat zonder ... *f* 14,50. Jenever id. *f* 19,75. Amsterd. proef *f* ... zonder de belasting. Spoeling *f* 1,00 per ketel.

Arnhem, 22 Okt. Oude Weit van *f* 9.75 tot *f* ... Nieuwe Weit van *f* 8.40 tot *f* 11.60. Rogge van *f* ... tot *f* 6.70. Boekweit van *f* 6.10 tot *f* 6.60. G[erst] *f* 5.30 tot *f* 6.00. Friesche Haver van *f* ·.20 tot *f* ... Voerhaver van *f* 4.00 tot *f* 4.25. Paardenboonen *f* 0.00 tot *f* 9.50. Aardappelen van *f* 1.10 tot *f* ... Boter per Ned. p. van *f* 0.90 tot *f* 1.10. Appelen *f* 2.10 tot *f* 3.00. Peren van *f* 4.50 tot *f* 5.00.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk N[ederlandsch] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zonsm...)

Oct.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opm[erkingen]
			N. ℔						
22	2	zzw.	0.0	763.32	55.8	+ 2.7	0.83	0	Bewolkt
	10	ono.	0.0	64.48	46.6	— 0.2	0.95	0	Helder
23	8	ono.	0.5	64.57	46.0	— 1.1	0.94	0	Ligt be[wolkt]

AMSTERDAM 22 Oktober 1858.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld	2½	pCt.	64½	64 9/16
dito dito	3	"	76⅜	98 11/16
dito dito	4	"	98⅝	141¾
Handelmaatschappij. .	4½	"	141½	
Oost-Indische Leening	4	"	98 3/16	
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* .	2½	pCt.	53⅜	
SPANJE.				30¼
Obligatien	1½	pCt.	30 3/16	45 11/16
Obligatien	3	"	45¾	41⅝
Binnenl. Schuld. . . .	3	"	41½	11⅝
Amortisable			11 9/16	6¼
Bewijzen Koepons.			6 3/16	
PORTUGAL.				46⅜
Obligatiën	3	pCt.	46¼	45
dito 1856/57. . . .	3	"	44 15/16	
dito uitgestelde			29⅝	
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C⁰*.	5	"	105⅞	
Obligat. 1828 & 1829.	5	"	103⅛	91⅛
Certifikat. 1831 & 1833	5	"	91	
Certifikaten 1840 . . .	4	"	85⅝	
Cert bij *Stieglitz* . . .	4	"	85⅝	
dito 5e Serie	5	"	97½	102 1/16
dito 1855 6e Serie . .	5	"	102	
Certifik. van Assign. .	6	"	66⅜	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			158	81⅝
Obligatiën	4	pCt.	81 9/16	
OOSTENRIJK.				77⅞
Oblig. Metaliek	5	pCt.	77 13/16	87 7/16
Oblig. Rente Am.. . .	5	"	87⅝	78 3/16
dito dito Nat. 1854. .	5	"	78 3/16	39⅝
dito dito	2½	"	39 9/16	
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	101⅞	
AMERIKA.				15 13/16
Ecuad. Oblig. 1855. .	1	"	15⅜	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	4¾	"	39½	
Grenada, Oblig. . . .	3¼	"	18⅛	
Mexiko, Obl.			18¾	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	"	84¾	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.